B"H

"Mashkeh"

Excerpts from Sichos

Compiled and translated by Daniel Goldberg

Operation Survival

A Division of NCFJE

824 Eastern Parkway

Brooklyn, NY 11213

(718) 735-0230

[Free translation]

When I give mashkeh for a farbrengen, I am not giving vodka. I am giving mashkeh, the purpose and goal being to help in spreading Torah by using this mashkeh at a Chassidic farbrengen. ...mashkeh is drunk to help the farbrengen do its job of removing spiritual "adhesions." And it is particularly appropriate to give mashkeh in these times, for we are now in the time period near the Messianic era, which, said the Alter Rebbe, will be "all mashkeh.".

From a Sicha of the Lubavitcher Rebbe *Shlita*
Kislev-Adar II 5744
Vol. 19 of *Sichos in English*
Likutei Torah/Tanya/Mashke

FORWARD

We Jews have a sensitivity to bad labels. We don't like to be accused of suffering from the maladies that afflict the world in general.

"Addiction" is one of the worst slurs one can level against a Jew.

There are many Jews who take the liberty to imbibe in "drinks" religiously, socially and otherwise. We feel that it is important to learn how our leaders and mentors look upon the drinking of alcohol; which due to drinking freely under the guise of "religion" could turn into an addiction.

We are threfore bringing to light the information in this booklet which we call "*Mashke*" to give you an opportunity to learn and to set up the proper guidelines so that the alcoholic drinks we partake of should not be abused and should not, G-d forbid, turn out to be a problem rather than a blessing.

We hope you will enjoy reading it and pass this information on to your family and friends.

Operation Survival

FROM THE SICHOS OF

THE PREVIOUS REBBE, OF BLESSED MEMORY

[Free Translation]

All through the year one shouldn't drink *mashkeh*, as the Eitz Chaim (principal Kabbala work of ARI-Zal's teachings) says that sharp (foods and drinks) harm the intellect.... Therefore throughout the year one shouldn't drink *mashkeh*, and it's (actually) "forbidden" to drink *mashkeh*...

(The Rebbe) told the story of (his teacher) the RaShBaTz (Reb Shmuel Betzalel), of blessed memory, who together with Reb Hendel of Pleshnitz would sit and farbreng.... They would take a small bottle of *mashkeh*, pour two small glasses of *mashkeh*, and farbreng with that a whole night - they wouldn't even drink it!... *Mashkeh* should be drunk only on Simchas Torah, Yud-Tes Kislev and Purim.

(*From Sicha of Simchas Torah evening, 5682 - 1921, p. 263*)

****

According to Kabbala, one should take care (to avoid) drinking *mashkeh*, how much more so wine - there were some who considered well whether it doesn't matter (to drink wine) for Kiddush and Havdala.

Only for purposes of Avoda doesn't it matter (to drink *mashkeh*, but otherwise *mashkeh* is forbidden, how much more so drinking *mashkeh* like a baal habayis (ordinary person), as an appetizer with the fish and horseradish, certainly with the meat.

(*from Sicha of Simchas Torah evening, 5687 - 1926, p. 239*)

****

Mashkeh itself (for its own sake) should be out of question for Chassidim. It's surprising how Chassidim have anything to do with *mashkeh*. Chassidus is intellect, and even middos chassidus (pious virtues) have to be guided by intellect.... So why do Chassidim *mashkeh*? (After all,) the main point of Chassidus is being on one's guard (against undesirable practices)... and particularly *mashkeh* - according to Kabbala, one has to be especially careful about wine. As the Alshich writes, success in one's studies depends upon three things, and one of them is delicate foods. Especially for the study of Kabbala, for which one of the ways to prepare oneself is to avoid drinking wine.There was a time when (Chassidim] were told not to make Kiddush on wine but on bread (challos)....

(*from Sicha of Yud-Tes Kislev, 5691 - 1930: Lik. Dib. IV, p. 1438)*

****

...*Mashkeh*, if it doesn't go the right way, draws one down to become lowly and despicable....

(*from Sicha of first day of Shavuos 5704 (1944), P. 129*

FROM THE SICHOS OF THE

LUBAVITCHER REBBE SHLITA

(Free Translation)
B"H, 8 Kislev, 5713 (1952)

...Concerning what you write about *mashkeh...*, in my opinion,there are two reasons why the situation has changed since the time when considerable drinking of *mashkeh* was a widespread practice:

a) Because, through the abundance of easier Maamorim (Chassidic philosophical discourses) and Sichos (transcripts of public addresses) on themes that explain and enable one to understand (Chassidic concepts), the potential has already been given for ANaSh (members of the Lubavitcher community) to impress their audience with no need for them to imbibe much *mashkeh*, so that even a little is sufficient.

b) Because, particularly in recent years, it is demanded of us with added emphasis to spread the wellsprings (of Chassidism) *outwards*, and drinking much *mashkeh* is likely to disturb this considerably. It didn't matter as much when spreading (Chassidus) was confined just within the limits of Chassidim and ANaSh.

In connection with the first reason, I support myself with what I once heard from my father-in-law, the Rebbe, in Riga. He said:

"I am at present just as I would be after taking a little *mashkeh* - by "at present" meaning not just at that time but through all the years since he had started taking less *mashkeh*.

Indeed the ostensible reason was because the doctors had ordered him to take less *mashkeh*. However, it is obvious that this was only the ostensible reason, which is why it was accepted as such by *chitzonim* (those who perceive only the ostensible and irrelevant), but not among ANaSh who know that Chassidus demands *pnimius* (perceiving the inner intention). (They realized) that this is certainly also a lesson (for us) on this subject in general - for, according to the rule that "The body follows the head," the Chassidim follow our leader, my father-in-law, the Rebbe. Since he said that he is "now as he would be after taking a little *mashkeh*," this is an instruction to all the Chassidim and it gives them the ability to be at this level.

In the course of my conversation with..., I specifically told him that this is not, G-d forbid, any sort of prohibition or command etc. (about drinking *mashkeh*), and also does not mean complete abstention. It is only what seems to me the difference between the effect of a *farbrengen* (gathering) with little *mashkeh* and the effect if it is indulged in to the extent that (the participants) go beyond all proportion....

(*Letter - Igros Kodesh of the Rebbe, shlita, vol. VII, p. 58*)

****

(Free Translation)
B"H, 20 MarCheshvan, 5718 (1957)

...The words of our Rebbes, our holy leaders of blessed memory,are already well known, (that they were) *against* such matters, i.e. against drinking *mashkeh* at all except on a joyous occasion,and even

then in a limited amount, and everyone in the manner that befits him. In other words, *if there is any suspicion or fear that one will become intoxicated with even a small quantity of mashkeh, then drinking even that amount is forbidden.*

If they demanded this even when not in public, then how much more so during a public *farbrengen* (gathering)....

Our Rebbes have demanded this for the past several decades and generations. But in our time this demand is even more pressing and serious for, on the one hand, everyone has the obligation to spread the wellsprings (of Chassidus) outwards, therefore he must be extra, extra careful with anything that can spoil this.... On the other hand, specifically in the era before the coming of Moshiach, the darkness gets stronger and inevitably also the materiality of the body, which is why this matter (not just consuming enough to get intoxicated but drinking altogether) is likely to strengthen the materiality and thereby have several results that are negative and forbidden....

(*Letter - Likkutei Sichos XXII, p. 297*)

****

(*Free translation - from unofficial transcript*)

...In this week's portion, the Torah states (Lev. 10:9): "Do not drink wine or other intoxicants." Although the simple meaning is that this is a prohibition only for Kohanim and only at the time of the Beis HaMikdash, nevertheless all Jews are called a "Kingdom of Kohanim," and the spiritual Beis HaMikdash exists in its entirety even now....

Therefore this command applies (in the spiritual sense) even now.

The Sicha of my father-in-law the Rebbe about drinking *mashkeh* is well-known. He says there that *mashkeh* is "something disgusting."Those who wish to take a look at the Sicha will see that what I will say about it is as nothing compared to what it says there.

Based upon what our Sages say, that "Until forty, eating is beneficial," and only after that age "drinking is beneficial,"therefore everything that will now be said is directed primarily to those still under forty (especially Yeshiva students before they get married, because for Yeshiva students there are other reasons why they should avoid drinking *mashkeh*). However, even those over forty should drink little mashkeh.

This is no contradiction to a Chassidishe *farbrengen* (gathering), as can be seen from the well-known story my father-in-law, the Rebbe, told - about the Chassidim who would *farbreng* a whole long winter night, and at the *farbrengen* would have just one "sotka" (a small bottle of about three ounces) of whiskey on the table. Even the little *mashkeh* from the "sotka" poured into their glasses during the *farbrengen* would be poured from their glasses back into the "sotka" bottle at the end of the *farbrengen!*

Concerning what to do in practice, one should make Kiddush only on wine (or bread), not on *mashkeh*. Although there is some leeway in Shulchan Aruch for making Kiddush on *mashkeh* since it is the"national drink" and is better liked, yet by working upon oneself to consider *mashkeh* "something disgusting" (as my father-in-law,the Rebbe, said) then the reason of liking it better will not apply. Also, when making Kiddush on wine, one should not drink up the whole

cup, only over half the cup (except for the Four Cups on Pesach which must be drunk up completely).

On a happy occasion, even when making the bridegroom happy -about which the Gemara says that "Whoever makes the bridegroom happy merits (receiving) the Torah..." - and also at any Chassidishe *farbrengen*, one may say no more than three times "Lechaim"..., and only on small cups so that all three together do not total more than the better part of a scant *reviyis* (about 3.3 fluid ounces).

As was mentioned, all this refers to those under forty. Those over forty, for whom "drinking is beneficial," should indulge in drinking the "Wine of Torah," meaning Pnimius HaTorah (the inner mystical portion of Torah, as expounded in Chassidus), and this "drinking" should be in great quantity, as the RaMBaM says - that one should "immerse oneself in the waters of knowledge" of Pnimius HaTorah.

In these generations, when it is a duty to reveal this (mystical) wisdom to everyone - not like before when there were limitations on studying Pnimius HaTorah, and one began studying it only at forty - so now from youth onwards there exists the (level of) the"forty-year-old for understanding," so there has to be among them, too, the "drinking (that) is beneficial" by drinking the "Wine of Torah."

All the above applies throughout the year, both weekdays and Shabbos and Yom Tov. It also applies to all places, both in this country and in other lands, and it will probably be publicized and transmitted to those not now present.

Concerning just one day in the year, Purim, I don't want to interfere... because on Purim one has to reach the (exalted) state of "not knowing," and one certainly won't have the attitude of the Yetzer Hora to convince one to consume *mashkeh*....

(*from Sicha of Shabbos Parshas Shemini, 5723 1963*)

****

(*Free translation - from unofficial transcript*)

...It seems there has been some slackening off in an area that we have spoken about several times - and not in a way that brooks any argument - that "Until forty, eating is beneficial" (i.e. but *not* drinking). Therefore, even when one is at a *farbrengen*, even a Chassidishe *farbrengen* associated with the liberation of the Nossi, my father-in-law the Rebbe, which is a liberation of everyone of us among all the Jewish people... one must still limit oneself to not more than three cups, and all three together totalling less than a *reviyis* (about 3.3 ounces)....

An exception is a *farbrengen* associated with Kiddush on Shabbos or Yom Tov - Kiddush is on its own, separate from the three cups.

I am saying this specifically now, not on Shabbos when those who live elsewhere could come and find other meanings (in what I say). I am saying this now when there are those who record these words, and later it will reach every place where anyone wants to hear it.

This still applies with the same force as when we originally said it. We are repeating it now, and it applies in the future, too,that until forty one can fulfill (the needs of *farbrengen*) by (drinking) three (Lechayims), and maybe even less than three....

As mentioned, this is meant literally, without any other meanings or deeper intentions or allusions - one should not explain it to someone else that I must say this but whoever hears it should do the opposite!

I don't know why I have to be the one to say this; it would be enough if others would say it....

I therefore repeat what I said several years ago, and I mean it in actual practice right down here in this world. I mean everyone, on Shabbos and Yom Tov, Yud-Beis Tammuz and Yud-Tes Kislev, Simchas Torah and Purim, despite any possible reasons for permitting it. The obligation of drinking Four Cups at the Seder is a separate matter, as is the obligation of drinking wine at Kiddush and Havdala. But whenever a *farbrengen* is involved, three cups is the maximum, and all three together a maximum total of a *reviyis*.
It's not that we want to take away anyone's pleasure. It's just that we want to repeat what the Rebbe, the Nossi, said in much sharper words, that *mashkeh* is "something disgusting," as has already been printed, too. It's only that sometimes one needs this to remove a "*sircha*" (disqualifying blemish - meant here in the spiritual sense).

But by adding to the three cups, I hope no new *sircha* will come about. However, a fourth cup certainly won't help remove any *sirchos*, especially as one congratulates oneself that although it has been publicly announced that one should drink no more than three (Lechayims), yet he is "*Sam shapozhnik*" (his own boss) and can do a smart trick by taking four,

mood that even the non-Jew within him and in his environment will perceive it and be impressed by it. It should be as it says at the end of (Shulchan Aruch) Orach Chayim: "A happy heart is a continuous banquet!..."

(from Sicha of Shavuos, 5728 - 1968)

****

There's another subject we discussed on Shavuos, about the rule for *mashkeh*. The Rebbe said it is "something disgusting."
P
Perhaps one's Roshei Yeshiva, Mashpiyim and father are not particular about it. Furthermore, (some think,) it can't be we meant him - when he drinks *mashkeh* it's in order to serve Gd with his concealed faculties. He has already completed the work of serving G-d with his revealed faculties, and he has to advance from strength to strength, so nothing is left to work on but his concealed faculties! How does he reveal these concealed faculties so that he can use them, too, for serving G-d?.... "When wine enters, the secrets emerge." He can thereby influence his entire surroundings and friends, and he drags all Chabad with him.

Is he so foolish that he doesn't know where he is in the world? There's no greater fool than one who considers himself smart. He thinks we didn't mean him. If so, why did he hear? He follows the Baal Shem Tov's doctrine that whatever one sees or hears should teach something. So he has to find out whom we meant, till it occurs to him that we meant a certain person who must have informed that he is drinking *mashkeh*, so he's an informer.

Through this, one deviates from the straight path onto a crooked path - not, as some think, that one can be on the straight path and also on a crooked path. In Kedusha (the realm of holiness), the straight path and the crooked cannot coexist; treading a hairsbreadth onto the crooked path, automatically takes you off the straight path.

Some think that by drinking they help the Divine soul predominate over the animal soul. The truth is just the opposite; it causes the animal soul to predominate over the Divine soul. Some employ their mind that knows a chapter of Tanya and a Maamar of Chassidus, and words heard at an inspiring *farbrengen,* for encouraging the enticements of the Yetzer Hora, who is called in Tanya (I, ch.29) "filthy, disgusting, dirty, idolatry" etc.

Besides all this, there is another consideration - that it causes Chillul HaShem (profanation of Gd's Name). Chillul HaShem applies to everyone according to his level....

To show one's joy... is not through drinking *mashkeh.* Possibly - as it used to be at one time - by drinking just one drop one could already become happy. And in case that, too, is too much for him, he can fulfill (the need to drink) by someone else having drunk a drop, and even that can bring him to great joy.

But we are anyway not yet at that point. It's just that there are the limitations of not drinking more than three etc., unlike those who think that drinking *mashkeh* is important. On the contrary, one thereby plunges the King's head, so to speak, in to the place where the Yetzer Hora is.

Joy must be in such a way that one drinks no *mashkeh*, yet nevertheless one is still in such a joyous

five, six, seven and eight... till he can no longer count because he's already lying under the table!

(*from Sicha of 12 Tammuz, 5725 - 1965*)

****

(*Free translations - from unofficial transcripts*)

...Jews are unaccustomed to drunkenness.... Not like those who mistakenly believe that by drinking *mashkeh* they will remove the dirt and mud of the animal soul and enhance the Divine soul, but on the contrary, as my father-in-law, the Rebbe, said in a Sicha that he later published, that *mashkeh* is "something disgusting."Those who claim it aids them in serving G-d, even claiming it's what the Rebbe wants, are disguising it in a "silk garb."

All excuses and justifications they offer don't matter. They say there are more important matters to which some do not listen. *They should be aware that this is no small matter. Quite the contrary: This could be the criterion whether one is "holding onto the 'klamke' (the Rebbe's doorhandle) or not!* All the smart jokes and "interpretations" they seek to read into this are not important, because it is something the Rebbe said and published, that (*mashkeh*) is "something disgusting." Even if it would not be important, why did the Rebbe have it published? It shows it's important, even to later generations, to know that *mashkeh* is "something disgusting."

There are some who don't only drink themselves but see to it that others do the same.... That is as the Mishna says (Avos 5:18) in language I don't wish to repeat. There is no need to dwell at length on a painful and shocking subject.

Let him better sit and learn.... Actually he should take a book of Chassidus and study it, but the Yetzer Hora won't allow him because maybe... he will become more subdued and realize he did someone a wrong, and go and beg his pardon....

What did that person actually do to him? He tried to save his fellow-Jew from wrongdoing. He should be thanked for preventing him from doing wrong. This would apply to anything forbidden, but especially to what the Rebbe called "something disgusting." It makes him disgusting to his family, and eventually to himself,too, till he becomes disgusting to his entire environment (and if he is a Chabadnik, he makes all Chabad seem disgusting)....

(from Sicha of Shabbos Parshas Nosso, 5728 - 1968)

וואס דאס איז היפך די גאנצע כוונה, ווילסט מצער זיין יענעם, זוך זיך א הזדמנות אחרת, וואס שלעפסטו מיר אריין, און ער גייט און איז מצער יענעם, וואס באמת וואס האט יענער געטאן, ער האט מציל געווען נפש אחת מישראל, ואדרבה ער דארף אים דאנקען אויף דעם וואס ער האט אים באווארנט. וואס דאס איז גלאט בא א איסור, ובפרט נאך אזא מין איסור וואס דער רבי דער נשיא האט געזאגט אז דאס איז א דבר המאוס וואס **דאס איז עם ממאס על בני ביתו** ובמשך כל הזמן ג"כ על עצמו, **עד שממאס עצמו בפני כל המסובים. (און אז מ'ווייס אז ער איז א חב"ד'ניק איז ער ממאס גאנץ חב"ד).**

(משיחת ש"פ נשא תשכ"ח — בלתי מוגה)

. . . און דא איז נאך א ענין וואס מ'האט גערעדט וועגן דעם שבועות, וואס דאס איז בנוגע צו די תקנה פון משקה, וואס דער רבי האט געזאגט שזה דבר המאוס, והגם אז זיין ר"י און די משפיעים און משגיחים און דער טאטע זיינען ניט מקפיד אויף דעם וואס זאגען אז עס האט מען געמיינט קען מען דאך ניט זאגן ווייל בשעת ער נעמט משקה איז דאס בכדי ער זאל קענען דינען דעם אויבערשטן מיט די כחות הנעלמים זיינע, ווייל מיט זיינע כחות הגלויים האט ער דאך שוין אפגעטאן די עבודה, און מ'דארף גיין מחיל אל חיל, און איז וואס איז געבליבן נאר די עבודה פון די כחות הנעלמים, איז ווי טוט מען דאס אז די כחות הנעלמים זאלען ארויס בגילוי בכדי אז מען זאל קענען דינען דעם אויבערשטען אויך מיט די כחות הנעלמים, איז ווי דער לשון הגמרא אגברא חמרא אדרדקא, אז נכנס יין יצא סוד, און דורך דעם קען ער פועל'ן אויף דער גאנצער סביבה זיינע ועל חבריו, און **ער שלעפט אריין אין דעם גאנץ חב"ד**, איז ער דאך אזא שוטה וואס ער ווייס ניט וואו ער האלט אויף דער וועלט, וואס ס'ניטא קיין גרעסערער שוטה פון דעם וואס האלט זיך פאר א חכם. איז במילא עס מיינט מען דאך ניט, אויב אזוי איז צוליב וואס האט ער געהערט, און ער גייט דאך מיט שיטת הבעש"ט אז פון יעדער זאך וואס מ'זעט און מ'הערט דארף מען פון דעם נעמען עפעס א הוראה, ממילא דארף ער אויסגעפינען ווער, עד שנופל ברעיונו פלוני בן פלוני (ווער איז געווען אט דער וואס דורך עם איז געקומען די ידיעה אז מ'נעמט משקה) האט דאס גע'מאסר'ט, ער איז א מוסר.

זאל ער זיך זעצן לערנען אבן עזרא (ווי דער סדר איז געווען אמאל אין חדר אז מ'וואלט וועלן וויסן וואס פאר א קאפ אט דער אינגל האט פלעגט מען אוועק זעצן לערנען א פסוק חומש און אבן עזרא און פארשטעלן די מפרשי האבן עזרא און זען ווי ער לערנט אליין דעם פסוק מיטן פירוש אבן עזרא), באמת וואלט ער געדארפט נעמען א ביכל חסידות און לערנען, נאר חסידות לערנען וועט דער יצה"ר ניט צו לאזן ווייל טאמער "בעיניו יראה ובאזניו ישמע ושב ורפא לו", ער וועט ווערן מער בטל'דיקער ממילא וועט ער זען אז ער האט געטאן א עוולה, וממילא וועט ער גיין בעטן מחילה בא יענעם, איז דאס לאזט ניט דער יצה"ר, אבער לערנען אבן עזרא דאס ארט ניט דעם יצה"ר, אדרבה עס וועט עם צוקומען ישות פון דעם, ער וועט לערנען אנדערש פון אלע מפרשי האבן עזרא, וואס דאס אלץ איז בעסער ווי צו גיין און מצער זיין א אידן.

עס זיינען פאראן אזוינע וואס ניט נאר אז מ'נעמט אליין, **נאר** מ'זעט אויך אז א צווייטער זאל נעמען, איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק, וואס דעמאלט איז ווי די משנה זאגט אין אבות אויף דעם דעם לשון וואס כ'וויל ניט זאגן. **ואין להאריך בדבר המצער ומבהיל.**

ועי"ז גייט מען אראפ פון דרך הישר אין דרך עקלתון, ניט ווי די וואס מיינען אז מ'קען זיין אין דרך הישר און אין דרך עקלתון — בקדושה קען ניט זיין ביידע ענינים, סיי דרך הישר און סיי דרך עקלתון, און **אויב מ'טרעט אריין מיט איין הארעלע אין דרך עקלתון איז מען בדרך ממילא אוועק פון דרך הישר.**

מען מיינט אז דורך דעם איז מען מגביר דעם נפה"א אויף דעם נפה"ב, דער אמת איז פארקערט, **דורך דעם איז מען מגביר דעם נפה"ב אויף דעם נפה"א**, און מ'נוצט אויס אויף דעם די מחשבה וואס מען ווייס א פרק תניא און א מאמר חסידות און א ווארט פון פארברענגען דברי התעוררות, אויף ארויסברענגען די פיתויי היצר, וואס ווי מ'רופט אים אן אין תניא איז ער משוקץ ומתועב ומנודל ועי"ז וכו' וכו',

ונוסף לכל זה איז פאראן דאס וואס דערפון קומט ארויס א חילול השם, וואס חילול השם איז דאך ביי יעדערן לפי ערכו, ווי די גמרא (יומא פו, א) זאגט כגון אנא אי שקילנא בשרא מטבחא ולא יהיבנא דמי לאלתר, איז דאס ביי אים א חילול השם לפי מעמדו ומצבו.

מ'דארף דאך אבער פארט ארויסברענגען די שמחה באופן כזה להראות אז אפילו אוה"ע זאלן דאס זען, איז דאס בנ"ל ניט ע"י משקה, און עס קען זיין ווי עס איז אמאל געווען אז **דורך איין טראפן קען מען שוין זיין בשמחה, און טאמער דאס איז פאר אים אויך צופיל, קען ער יוצא זיין דערמיט וואס א צווייטער האט גענומען א טראפן**, און דאס קען ביי אים אויך פועל'ן א שמחה גדולה.

ובפרט אז מ'האלט נאך ניט אזוי ווייט, נאר עס זיינען פאראן די הגבלות פון שלשה וכו', און ניט ווי די וואס מיינען אז נעמען משקה איז א ענין, נאר אדרבה, דערמיט נעמט מען ראשו של מלך און מען איז דאס טומן במקום וואו דער יצה"ר געפינט זיך.

נאר **שמחה דארף זיין באופן ער זאל ניט נעמען קיין משקה, ואעפ"כ וועט ער שטיין בשמחה גדולה**, ביז עס וועט דאס דערזען דער גוי אשר בקרבך און דער גוי וואס איז בסביבתו, אז אויך אויף זיי זאל דאס פועל'ן און עס זאל זיין אין אן אופן ווי דער סיום פון אורח חיים — וטוב לב משתה תמיד . . .

(משיחת יום ב' דחג השבועות תשכ"ח — בלתי מוגה)

איז דערפון וואס מען וועט מוסיף זיין אויף די ג' כוסות — איז הלואי עס זאל ניט צוקומען א נייע סירכא, אבער העלפן אויף אראפנעמען די סירכות וועט דער פערטער כוס זיכער ניט, בפרט אז ער איז נאך דערביי "מתברך בלבבו לאמר" אז אע"פ אז מען האט געזאגט ברבים אז מען דארף מער ווי דריי ניט נעמען, איז "סאם סאפאזשניק" און ער קען באווייזען דעם קונץ אז ער נעמט פיר און פינף און זעקס און זיבן און אכט . . . "עד אשר חדל לספור" ווארום ער ליגט שוין אונטערן טיש . . .

(משיחת י"ב תמוז תשכ"ה — בלתי מוגה)

. . . ווי אזוי פועל'ט מען אזא שמחה, איז דאס ע"י וואס ער וועט ניט זיצן אין "סטאטעטשנע" ווי ער זיצט א גאנץ יאר, נאר ער וועט שטיין אין א שטארקע שמחה.

דאס מיינט אבער ניט טרינקען מערער און זינגען בקול רם, ווארום דאס פועל'ט ניט אויף א גוי, ווארום א גוי איז מורגל בכך, ער נעמט מערער און שרייט. אויף א איד וואלט עס גע'פועל'ט ווייל אידן זיינען ניט מורגל אין דעם, מ'דארף אבער פועל'ן אויף א גוי, איז דאס ניט דורך טרינקען, נאר אעפ"י אז ער טרינקט ניט אעפ"כ זאל ער שטיין בשמחה גלוי'.

ניט כדעת הטועים אז דורך דעם וואס זיי וועלן טרינקען משקה וועט עס אראפנעמען די רפש וטיט פון נפה"ב און עס וועט מוסיף זיין אין נפה"א, נאר אדרבה, ווי די שיחה פון כ"ק מו"ח אדמו"ר וואס ער האט דאס געזאגט און דערנאך געהייסן אפדרוקן, אז **משקה איז א דבר מאוס**. און אט די וואס ווילן זאגן אז דאס גיט זיי א סיוע אין עבודה, טוט מען אן דעם ענין אין א זיידענע זופעצע, און מ'איז נאך מוסיף אז דער רבי וויל דאס.

דא איז ניט נוגע די אלע תירוצים ואמתלאות וואס מ'ענטפערט, אז עס זיינען דא גרעסערע ענינים וואס מ'פאלגט ניט. דארף מען וויסן אז **דאס** איז אויך ניט קיין קליינע זאך, ואדרבה, **דאס קען זיין דער אבן הבוחן צי ער האלט זיך אן דער קליאמקע צי ניט**. דא איז ניט נוגע די חכמה'לעך און די פשט'לעך וואס מ'לערנט, ווארום עס איז א ענין וואס דער רבי האט געזאגט און געהייסן אפדרוקן אז עס איז א דבר מאוס. און אויב עס וואלט ניט געווען קיין דבר גדול, פארוואס האט ער דאס געהייסן אפדרוקן, ובמילא איז א סימן אז עס איז נוגע און ביז לדורי דורות — אז משקה איז א דבר מאוס.

און ווי דערציילט פריער אז בשעת מיכאל דווארקין — וואס ער האט ניט געוואוסט אז מען דארף אים רופן ר' מיכאל — האט דערהערט די בשורה הכי גדולה וועגן דעם ערשטן מאל פון חג הגאולה, און האט דאס דערהערט אן הכנות, איז אמת טאקע ער האט געהאלטן א סאטקע אין האנט, אבער צום מויל איז דאס ניט צוגעקומען, ער האט געהאלטן די סאטקע, און געטאנצט ארום און ארום דער דירה פון דעם נשיא, אבער געטרונקען האט ער דאס ניט.

וכאמור כמ"פ אז דאס מיינט מען דעם ענין כפשוטו, אן קיינע פשט'לעך און אן דרשות בזה און אן קיינע רמזים, מען זאל ניט נעמען פארטייטשן אז איך דארף אזוי זאגן און דער שומע דארף טאן פארקערט.

איך ווייס ניט צי איך דארף אזוי זאגן, ס'וואלט געווען גענוג ווען אן אנדערער זאגט דאס, ניט אויף יעדער דבר קטן און אויף יעדער דבר גדול איז ניטא ווער ס'זאל זיך פארנעמען דערמיט, און איך דארף דאס זיין דער הוא מעיר והוא פותח, און ער זידעלט זיך און ער מוסר'ט און ער שלאגט, און ער זאגט די אלע ענינים,

אבער מילא, אז עס איז ניטא קיין קלענערער (כ"ק אד"ש חייך ואמר) אדער עס איז ניטא קיין גרעסערער, וועל איך זיין דער "קטן וגדול שם הוא", און חזר־איבער אט דאס וואס עס האט זיך גערעדט מיט כמה שנים לפנ"ז, **און מען מיינט דאס בנוגע לפועל ממש למטה מעשרה טפחים ולכל או"א,**

סיי בשבת און סיי ביו"ט, און סיי י"ב תמוז און סיי י"ט כסלו און סיי שמח"ת און סיי פורים, מיט די אלע ענינים וואס מען קען זיך אויף דערויף מורה היתר זיין, איז דער חיוב פון ד' כוסות פון סדר איז איין זאך, און דער חיוב פון יין לקידוש ולהבדלה איז נאך א ענין, אבער דאס וואס איז פארבונדן מיט א פארברענגען **איז ג' כוסות לכל היותר, און אלע דריי צוזאמען איז לכל היותר א ענין פון א רביעית.**

און דאס איז ניט א ענין וואס מען וויל אפשאפן א תענוג ביי אידן, דאס וויל מען איבער חזר'ן אט דאס וואס דער רבי דער נשיא האט געזאגט מיט א שארפערן אופן, אז **משקה מצד עצמה איז א דבר מאוס,** און ווי דאס איז שוין געדרוקט אויך, נאר וואס דען אמאל דארף מען דאס האבן אויף אראפנעמען די סרבא,

נאר בנוגע איין טאג אין יאר — פורים, וויל איך זיך ניט מישן, מצד צוויי טעמים: איין טעם איז מצד דעם וואס פורים דארף מען דאך האלטן בא "עד דלא ידע", איז בשעת מען האלט ביי "עד דלא ידע", וועט מען דאך זיכער ניט האבן דעם דעת פון יצה"ר איינצורייידן אים צו נעמען משקה. און דער צווייטער טעם והוא העיקר: ווייל ביז פורים וועט שוין מסתמא קומען משיח, וואס דעמאלט וועט דאך זיין "כולו משקה" — ומלאה הארץ דעה את הוי' כמים לים מכסים . . .

(משיחות ש"פ שמיני תשכ"ג — בלתי מוגה)

. . . איצטער איז דא נאך ווי איך זע דא די הנהגה, איז ווייזט אויס אז ס'איז געווארן אין דעם א חולשה אין דעם וואס עס האט זיך גערעדט כמ"פ, און ניט אין אן אופן פון דינגען זיך,

אז עד ארבעים שנה איז מיכלי מעלי איז במילא אפילו אז עס קומט צו א פארברענגען און אפילו צו א חסידישן פארברענגען, און אפילו צו א פארברענגען וואס איז פארבונדן מיטן גאולת הנשיא פון דעם רבין דעם שווער, וואס די גאולה איז דאך א גאולה פון אונז יעדערן בתוכבי כלל ישראל וואס יעדערע איז דאך בשם ישראל יכונה,

איז דערפאר איז . . . **מ'זאל זיך מגביל זיין ניט מערער ווי דריי כוסות, און די אלע דריי כוסות צוזאמען זאלן זיין ווייניקער ווי א רביעית.** כדי צו באווארענען די אלע ענינים וואס מ'האט אין דעם.

עוד יוצא מן הכלל אויב ס'רעדט זיך וועגן א פארברענגען וואס איז פארבונדן מיט קידוש פון שבת אדער פון קידוש יו"ט, איז דער קידוש א ענין בפנ"ע, ניט נוגע צו די דריי כוסות.

און איך זאג דאס בפירוש — ניט איך זאג דאס שבת וועט מען במילא אנקומען ממקום אחר וועט מען זיך וועלן לערנען פשטים, זאגט מען דאס איצטער ווען ס'איז דא אזוינע וואס פראוועוען דערפון גלייך אותיות החקיקה, און דערנאך וועט דאס אנקומען לכל מקום וואו מען וועט דאס נאר וועלן הערן,

איז דאס בפירוש בכל תוקף ווי ס'האט זיך גערעדט מלכתחילה, אזוי רעדט זיך אויך איצטער און אזוי על ימים יבואו, אז עד ארבעים שנה קען מען יוצא זיין מיט די דריי, ואת"ל אפילו ווייניקער ווי דריי,

יג. **בנוגע לפועל — קידוש זאל מען מאכן נאר אויף וויין (אדער אויף פת), ניט אויף משקה**, און הגם אז אין שולחן ערוך איז דא אן ארט צו מאכן קידוש אויף משקה צוליב דעם וואס דאס איז א חמר מדינה און צוליב חביבות, איז אבער בשעת ער וועט ביי זיך פועל'ן אז משקה זאל ביי אים זיין א דבר מאוס (כדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר), פאלט דאך שוין אפ דער ענין החביבות כו', **און אויך בשעת מען מאכט קידוש אויף יין, זאל מען ניט אויסטרינקען דעם גאנצן כוס, מערניט ווי א רוב כוס**. (א חוץ די ארבע כוסות פון פסח וואס זיי דארף מען טרינקען א גאנצן כוס).

און בנוגע א שמחה, אפילו א שמחת חתן וואס אויף דעם זאגט די גמרא כל המשמח את החתן זוכה לתורה שניתנה בה' קולות, און אזוי אויך בנוגע סתם א חסידישע התוועדות, קען מען זאגן **ניט מער ווי דריי מאל "לחיים"** (און ווי מען פלעגט זאגן ביי קצירת העומר דריי מאל מגל מגל), און **דאס זאל זיין נאר אויף כוסות קטנים, באופן אז אלע דריי מאל צוזאמען זאלן ניט זיין מערער ווי א רוב רביעית מצומצם.**

יד. ווי געזאגט פריער, רעדט זיך דאס אלץ וועגן די וואס זיינען פאר ארבעים. און די וואס זיינען נאך ארבעים וואס ביי זיי איז מישתי מעליא, דארף ביי זיי זיין די שתי' פון יינה של תורה, וואס דאס איז פנימיות התורה, און די שתי' דארף זיין בריבוי, און ווי דער לשון הרמב"ם, אז מען דארף זיך טובל זיין (ווערן פארטרונקען) אין די מי הדעת פון פנימיות התורה.

ובדורותינו אלה, וואס מצוה לגלות זאת החכמה צו אלעמען, ניט ווי אמאל אז ס'איז געווען הגבלות אין לימוד פנימיות התורה, און מען האט אנגעהויבן לערנען פנימיות התורה ערשט צו פערציק יאר, איז יעצט פון קינדווייז אן פאראן דער בן ארבעים לבינה, און אויך ביי זיי דארף זיין דער מישתי מעליא — שתיית יינה של תורה.

טו. דאס אלעס אויבענגעזאגטע, איז **בנוגע כל ימי השנה, סיי בחול, סיי בשבת און סיי ביו"ט**. (אזוי איז דאס **בנוגע לכל המקומות**, סיי אין דער מדינה, און סיי במדינות אחרות, ומסתמא **וועט מען עס מפרסם זיין** און איבערגעבן אויך צו די וועלכע געפינען זיך ניט איצטער דא).

. . . והנה כבר ידועים דברי רבותינו נשיאינו הק׳ זצוקללה״ה נבג״מ זי״ע **נגד** ענינים כאלו, ז.א. נגד שתיית משקה בכלל מלבד בזמן שמחה, וגם אז במדה מוגבלה, וכאו״א באופן המתאים אליו, ז.א. באם יש חשש ומורא שישתכר אפילו במדה קטנה של משקה, גם במדה זו אסור ענין השתי׳. ואם אפילו בענין שלא בפרהסיא דרשו את זה, עאכו״כ בעת התועדות ברבים . . . והנה רבותינו דרשו את זה, זה עשיריות בשנים ומכמה דורות, ובימינו אלה דרישה זו עוד תקיפה וחמורה יותר, כיון שמחד גיסא על כאו״א מוטלת החובה להפיץ המעינות חוצה, לכן עליו להזהר ביותר וביותר מכל ענין שיכול לקלקל בזה . . . ולאידך גיסא הנה דוקא בעקבתא דמשיחא מתגבר חשך הגלות, ובמילא גם חומר הגוף, שלכן ענין האמור (לא רק במדה להשתכר אלא השתי׳ בכלל) עלולה להגביר את החומר ולהביא עי״ז לכמה תוצאות שליליות ואסורות . . .

(ממכתב כ׳ מ״ח תשי״ח — לקו״ש חכ״ב ע׳ 297)

. . . יב. ס׳איז ידוע די שיחה פון כ״ק מו״ח אדמו״ר בנוגע **טרינקען משקה**, וואו ער זאגט, אז **משקה איז א דבר מאוס**, איז די וואס וועלן אריינקוקן אין דער שיחה פון רבי׳ן, וועלן זיי זען אז דאס וואס איך וועל שפעטער זאגן בנוגע דעם, איז גארניט בערך לגבי דעם וואס עס שטייט אין דער שיחה.

און אויפן יסוד פון מאמר רז״ל, ״עד ארבעין שנין מיכלא מעלי״ (ביז פערציק יאר איז עסן נוצלעך־גוט) און ערשט מכאן ואילך ״מישתי מעליא״, איז דאס גאנצע ווייטער־געזאגטע בעיקר געווענדערט צו די וועלכע זיינען נאך פאר ארבעים **(ובפרט פאר בחורים וואס זיינען נאך קודם הנשואין**, ווייל בשייכות צו בחורים זיינען דאך פאראן נאך טעמים פארוואס **זיי דארפן אויסמיידן צו טרינקען משקה)**; **אבער אויך די וואס זיינען נאך ארבעים דארפן ממעט זיין אין טרינקען משקה.**

און דאס איז ניט קיין סתירה צו א חסידישער התוועדות — ווי ס׳איז באוואוסט דער סיפור וואס דער רבי האט דערציילט אז עס זיינען געווען חסידים וואס פלעגן פארברענגען א גאנצע ווינטערדיקע נאכט, און ס׳איז ביים פארברענגען געווען ניט מער ווי איין ״סאטקע״ בראנפן אויפן טיש (א ״סאטקע״ איז א קנאפער רביעית) — און אויך דאס ביסל משקה פון דער סאטקע וואס מ׳האט ביים פארברענגען אריינגעגאסן אין די גלעזלעך, האט מען ביים ענדע התוועדות צוריק געגאסן פון די גלעזלעך אין דער סאטקע־פלעשעלע.

. . . ומ״ש במוסגר על ענין המשקה . . . לדעתי הנה מצד שני ענינים נשתנה המצב מאז, שהי׳ מנהג רווח ענין שתיית המשקה בשופי, א) כי ניתנו כבר הכחות לאנ״ש, ע״י רוב המאמרים הקלים והשיחות בענינים של הסברה והבנה לפעול על השומעים מבלי שיהיו זקוקים למשקה בשופי, ודי ומספיק גם המעט שבזה. ב) כיון שבזמן האחרון ביחוד נדרש מאתנו בהדגשה יתירה הענין דהפצת המעיינות **חוצה**, הנה עלול ענין השופי דמשקה לבלבל לזה ביותר, מה שלא הי׳ נוגע כ״כ כשהפצתה היתה מצוי׳ בהד׳ אמות של החסידים ואנ״ש בלבד. ונסתייעתי לסעיף א׳ ממה ששמעתי פעם מכ״ק מו״ח אדמו״ר בריגא שאמר ״איך בין איצטער (והכוונה בל׳ **איצטער** לא היתה על אותה השעה בלבד אלא על אותן השנים מאז שהתחיל למעט בלקיחת משקה) ווי נאך א ביסל משקה״, ואף שהטעם החיצוני הי׳ אז מפני שהרופאים ציוו לו למעט במשקה, אבל כמובן זהו טעם בחיצוניות ובמילא מתקבל הוא רק לחיצונים ולא בתוככי אנ״ש היודעים אז חסידות מאנט פנימיות, ובטח זהו הוראה ג״כ על הענין בכלל אשר ע״פ הידוע דגופא בתר רישא גריר הנה החסידים נגררים אחרי נשיאנו כ״ק מו״ח אדמו״ר, שהענין שאמר שהוא עתה כמו נאך א ביסל משקה, הרי זוהי הוראה לכל החסידים ונתינת היכולת ג״כ להיות במצב כזה.

במשך דבורי עם . . . אמרתי לו בפירוש שאין כאן ח״ו לא ענין של איסור ופקודה וכו׳ (בהענין דלקיחת משקה), וג״כ לא מניעה לגמרי, אלא שזהו רק מה שנראה לי החילוק שבין הפעולה דההתועדות במיעוט משקה ובין הפעולה אם מרבים בזה עד לגדר יציאה מן הכלים . . .

(ממכתב ח׳ כסלו תשי״ג; אגרות קודש אדמו״ר שליט״א ח״ז ע׳ נח)

. . . אַ גאַנץ יאָר דאַרף מען קיין משקה ניט נעמען כמ"ש בע"ח שדברים חריפים מזיקים למוחין . . . ע"כ בכל השנה אין צריכים לשתות משקה ואסור לשתות משקה . . .

. . . אָבער אַגאַנץ יאָר דאַרף מען קיין משקה ניט טרינקען. וסיפר המעשה מהרשב"ץ ז"ל שהוא ור' הענדעל מפלעשעניץ בכל ליל ו' פרשת משפטים פלעגן זיי פאַרברייגגען, נעמען אַ סאָטקע משקה און אָנגיסן צוויי קעלעשיקעס מיט משקה און אויף דעם פאַרברייגגען אַ גאַנצע נאַכט און פלעגן ניט טרינקען, ושיבח מאד את הרשב"ץ ז"ל, איז משקה דאַרף מען טרינקען נאָר שמחת תורה, י"ט כסלו און פורים . . .

(ליל שמח"ת תרפ"ב ע' רסג)

. . . ע"פ הקבלה יש ליזהר בשתיית משקה, ווער רעדט וויין אַוודאי, עס איז געוועןאַזוינע וואָס האָבען געטראַכט וועגן דעם, צו קידוש און הבדלה מאַכט ניט אויס.

נאָר לצורך העבודה מאַכט ניט אויס, אָבער אַזוי משקה איז אַ איסור, ווער רעדט נעמען משקה ווי אַ בעה"ב, גאַרציצע צו פיש און חריין, צו פלייש אַוודאי ניט.

(שמח"ת תרפ"ז ע' רלט)

. . . וואָס די עצם משקה דאַרף דאָך באַ חסידים זאיין אָפגיפרעגט, און עס איז אַ פלא וויא קומען חסידים צו משקה, חסידות איז השגה, און מדות חסידות איז אויך על פי השכל דאָס הייסט מדות שבשכל, היינט וויא קומט דאָס אַז חסידים זאָהלין נעמען משקה, ועיקר ענין החסידות הוא זהירות, וואָס דאָס איז אַ חסיד שאינו שם חדש, נהמא אפום חרבא ליכול, אַז מיא לייגט אין מוהל אַ שטיקול ברויט איז דאָס וויא אַ חרב, ניט נאָר פלייש נאָר אויך ברויט אפילו, און בפרט משקה, דעל פי הקבלה צריכים זהירות יתירה בענין היין, וכמ"ש האלשיך בענין הצלחת הלימוד שתלוי בג' דברים וא' מהם איז מאכלים הדקים, ובפרט בלימוד הקבלה שאחת מן ההכנות הוא הזהירות בשתיית יין, עס איז גיוועןאַ צייט ווען מיא האָט ניט גיהייסין מאַכין קיין קדוש אויף יין נאָר אויף לחם . . .

(לקוטי דבורים ח"ד ע' 1438)

. . . משקה אויב זי גייט ניט בדרך הראוי איז דאָס מוריד אַז מ'ווערט אַ שפל און אַ בזוי . . .

(ספר השיחות תש"ד ע' 129)

ב"ה

"משקה"